

22.12.2010 / 84724

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASICHAMBER OF MEDICINE
OF ISTANBULCHAMBRE DE MEDECINE
D'ISTANBULAERZTEKAMMER VON
ISTANBUL

Sayın Dr. Recep AKDAĞ
T.C. SAĞLIK BAKANİ
Bakanlıklar/Ankara,

Konu

: Universal Hastaneler Grubu, Hospitalium Hastaneler Grubu, Medical Park Hastaneler Grubu, Özel Gelişim Hastanesi başta olmak üzere, özel sağlık kuruluşlarının birçoğu tarafından sistematik hale getirilen ücret ve hak gasplarının Bakanlığınızca da dikkate alınması ve gayri ahlaki ve gayri hukuki durumların tespiti ve ortadan kaldırılması için gerekli tüm girişimlerde bulunulması talebidir.

Açıklama

İstanbul Tabip Odası, Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu ile kurulmuş olan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. 6023 sayılı Kanun meslek odamıza, **hekimlerin, mesleğin ve kamu sağlığının korunması ve geliştirilmesi görevini** yüklenmiştir.

Bu çerçevede özel sağlık kuruluşlarında çalışmakta olan hekimlerin, ücret ve hak gaspları konularında giderek artan sıklıkta başvuru ve şikayetleri değerlendirmeye alınmış ve çalışma başlatılmıştır. Özetle;

- Özel sağlık kuruluşlarının, hekim emeğini bir gider kalemi olarak gördüğü, bu nedenle de hekim emeğini ucuzlatmaya ve değersizleştirmeye çalıştığı, nitekim kriz, maliyet ve yatırım sorunları gibi gerçeğe dayalı olmayan gerekçelerle hekim ücretlerinin %10-30 oranlarında azaltılmaya başlandığı,
- Hekimler açısından ücretlerdeki azalmanın yanı sıra iş güvencesinin de tamamen ortadan kalktığı, sözleşmelerin çoğunlukla sözlü olarak yapıldığı, usulen imzalanan sözleşmelerde ise özlük haklarından yoksun bir çalışma sisteminin dayatıldığı, pek çok hekimin sigorta primini işveren yerine kendisinin ödediği, pek çok hekimin muayenehanesi varmış gibi açılış yapmaya ve/veya şirket kurmaya zorlandığı ve bu hekimlerden makbuz ve fatura düzenlemesi istenerek sigorta primlerinin ödenmesinden kaçınıldığı ve tüm vergi yükümlülüğünün de hekimler üzerinde bırakıldığı,
- Bu olumsuzlukların yanı sıra özel sağlık kuruluşlarında çalışan birçok hekimin ücretlerinin hiç ödenmeyerek ve/veya gecikmeli ve/veya küçük parçalar halinde ödenerek; gasp edilmekte olduğu, bazı hastane grupları tarafından ücret gaspının sistematik hale getirildiği,

sonuçlarına ulaşılmıştır.

Meslek kuruluşumuz; "Sistematik Ücret Gaspi" olarak tanımlanabilecek, ulusal ve evrensel iş hukuku normlarına aykırı nitelikteki bu durumun giderilmesi için, girişimlerde bulunma zorunluluğu duymaktadır.

1- Bilindiği gibi 4857 sayılı İş Kanunu'nun 32. maddesinde "Ücret ve ücretin ödenmesi" hükmü düzenlenmiş, ücretin en geç ayda bir ödenmesi zorunlu kılınmıştır. Kanun'un 102. maddesinde ise "Ücret ile ilgili hükümlere aykırılık" düzenlenmiş olup,

"32nci maddesinde belirtilen ücret ile işçinin bu Kanundan veya toplu iş sözleşmesinden veya iş sözleşmesinden doğan ücret ödemelerini süresi içinde kasten ödemeyen veya eksik ödeyen, 39 uncu maddesinde belirtilen komisyonun belirlediği asgari ücreti işçiye ödemeyen veya noksan ödeyen, ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına ödemeyen işveren, işveren vekili ve üçüncü kişiye bu durumda olan her işçi ve her ay için yüz Yeni Türk Lirası idari para cezası,"

verileceği belirtilmiştir.

Adres

Türkocağı Cad.

No 17, Kat 2-3

34440 Cağaloğlu

İstanbul

Telefon

(0 212) 514 02 92

(3 hat)

Faks

(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası

Bürosu

Rıhtım Cad.

Misakı Milli Sk.

İdil Han, No 4, Kat 3

34714 Kadıköy

İstanbul

Telefon

(0 216) 349 73 04

Web

www.istabip.org.tr

E-Posta

istabip@istabip.org.tr

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASI

CHAMBER OF MEDICINE
OF ISTANBUL

CHAMBRE DE MEDECINE
D'ISTANBUL

AERZTEKAMMER VON
ISTANBUL

Oysa yukarıda özetlemeye çalıştığımız gibi, İstanbul'da faaliyet gösteren özel sağlık kuruluşlarının birçoğu tarafından hekimlerin ve diğer sağlık çalışanlarının ücretlerinin hiç ödenmemesi adeta sistematik hale getirilmiştir. Bu yöntem; çalışmaya başlanan ilk birkaç ayda ücretin tam ödenmesi, ilerleyen aylarda ise basit gerekçelerle ödeme yapılmaması veya kesinti yapılması, buna karşın çalışanların gösterdiği tepkiyi azaltmak için ara/kısmi ödemeler yapılması ve böylece her durumda en az 2-4 aylık ücretin bloke edilmesi ve "içerde tutulması" şeklinde uygulanmaktadır.

Yine bu yöntem tek tek hekimler için uygulandığı gibi, tüm çalışanlara karşı da uygulanabilmektedir. Bu nedenle kimi özel sağlık kuruluşlarının kadrosu 4-6 aylık dönemler içinde sürekli değişmektedir. Ücretlerini alamayan hekimlerin iş değiştirmek zorunda kalmaları veya istifaya zorlanmaları nedeniyle de; söz konusu sağlık kuruluşları neredeyse çalışanlara hiç ücret ödemeden faaliyet gösterebilmektedir. Böylece ödenmeyen/el konulan/gasp edilen ücretler üzerinden sermaye oluşturmak ve oluşan sermayeyi finansal açıdan değerlendirmek bile mümkün olmaktadır.

Keza ilk bölümde belirttiğimiz gibi hekimler, ücretlerini alabilmek için kağıt üzerinde muayenehane açılışı yapmaya veya şirket kurarak makbuz veya fatura düzenlemeye zorlanmaktadır. Böylece vergi ve sigorta prim ödemeleri de çalışanların üzerine yıklanmaktadır. Oysa hekim, muayenehanede veya kendisine ait bir şirket bünyesinde değil, iş sözleşmesi/İş Hukuku çerçevesinde özel sağlık kuruluşunda hizmet vermektedir.

Özel sağlık kuruluşunun bir bölümünde ise; hekim ücretinin cüzi bir miktarı için bordro düzenlenmekte ve bu miktar üzerinden sigorta girişi/SGK bildirimi yapılmaktadır. Bildirilen kısım banka kanalıyla ödenirken, geri kalan kısım elden veya makbuz/fatura karşılığında ödenmektedir. Böylece aslında İş Hukuku'na tabi olarak çalışan hekim, aynı çalışması nedeniyle kazandığı ücretin bir kısmı için (eski) SSK'lı, bir kısmı için (eski) Bağ-Kur'lu olmaktadır.

Sosyal güvenlik sistemine de, İş Hukuku'nun tüm temel ilke ve kurallarına da aykırı olan bu uygulamalar karşısında hekimlerin hukuki yollara başvurmaları da engellenmek istenmekte, hekimler "kara listeye alma" ve benzeri ifadelerle tehdit edilerek istifaya/işten ayrılmaya zorlanmaktadır.

Buna rağmen; ücretleri eksik ödenen veya hiç ödenmeyen veya gerçek ücretleri SGK'ya bildirilmeyen (düşük bildirilen) çok sayıda hekim yargı yoluna başvurmaktadır. Meslek odamıza mahkemelerden gönderilen emsal ücret yazıları dahi, hekimler tarafından ikame edilen davalardaki artışı, yaşanan mağduriyeti ve durumun vahametini ortaya koymaktadır. Son bir yıl içinde Mahkemeler tarafından gönderilen, tezkerelerden örnekler ekte sunulmaktadır. (Ek-1)

2- Belirtmek gerekir ki özel sağlık kuruluşlarında sistematik hale getirilen ücret ve hak gaspı; İş Kanunu hükümlerine açıkça aykırı olduğu gibi, sağlık hizmeti sunumunda görev yapan binlerce hekimi de mağdur etmektedir. Meslek odamızın konuya ilişkin yaptığı basın açıklamasını, çalışma raporunu ve raporun ekinde yer alan mağduriyete yol açan sağlık kuruluşları listesini sunuyoruz. (Ek-2) (Ek-3)

3- Öte yandan bilindiği gibi, 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Ücret ve ücretin ödenmesi" başlıklı 32. maddesinde 17.04.2008 tarihinde yapılan değişiklik ile,

"...Çalıştırdığı işçilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan işverenler veya üçüncü kişiler, işçilerinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler."

hükmü getirilmiştir. Bu değişiklik uyarınca düzenlenen ve 18.11.2008 tarih ve 27058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ücret, Prim, İkramiye Ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmeliğin 10. maddesinde de,

Adres

Türkocağı Cad.
No 17, Kat 2-3
34440 Cağaloğlu
İstanbul

Telefon

(0 212) 514 02 92
(3 hat)

Faks

(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası

Bürosu
Rıhtım Cad.
Misakı Milli Sk.
İdil Han, No 4, Kat 3
34714 Kadıköy
İstanbul

Telefon

(0 216) 349 73 04

Web

www.istabip.org.tr

E-Posta

istabip@istabip.org.tr

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

**İSTANBUL
TABİP ODASI**

CHAMBER OF MEDICINE
OF ISTANBUL

CHAMBRE DE MEDECINE
D'ISTANBUL

AERZTEKAMMER VON
ISTANBUL

"İşyerleri ve işletmelerinde İş Kanunu hükümlerinin uygulandığı işverenler ile üçüncü kişiler, Türkiye genelinde çalıştırdıkları işçi sayısının en az 10 olması halinde, çalıştırdıkları işçiye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler."

denilmektedir. Aksi halde de 4857 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca idari para cezası verileceği düzenlenmiştir.

Oysa özel sağlık kuruluşlarının pek çoğunda -10 kişiden fazla sağlık çalışanı görev yaptığı halde- ücretler; banka kanalıyla ödenmemekte, elden teslim edilmektedir. (Belirttiğimiz gibi bir kısmında da cüzi bir miktar SGK'ya bildirilmekte ve bankaya yatırılmakta, geri kalan kısım ise elden ödenmektedir.)

Bu durumun mevzuata aykırı olduğu açıktır. Yanı sıra sözleşmeler yazılı yapılmadığından veya yapılan sözleşmelerde ücret belirtilmediğinden, hekimin gerçek ücretinin tespiti de neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Böylece hekimler ve diğer sağlık çalışanları, ücretlerini alamadıkları/eksik aldıkları gibi, bir de gerçek ücret miktarını ispatlama külfetiyle karşı karşıya kalmaktadır.

4- Meslek odamız; hekimlerin ücret ödemelerinde yaşadıkları usulsüzlüklerin, keza sosyal güvenlik mevzuatı başta olmak üzere hukuka aykırılıkların tespiti ve giderilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na ihbarda bulunmuş ve bu kurumları görevlerini yapmaya çağırmıştır.

Özel sağlık kuruluşlarında nerdeyse "teamül" halini alan bu uygulamaların, ücret ve hak gasplarının Bakanlığınızca da dikkate alınması gerektiğine inanıyorum. Özel sağlık kuruluşlarında çalışan hekimlere Bakanlığınız tarafından sahip çıkılmasını, "kendi kaderlerine terk edilmemesini", mesleğimize ve meslektaşlarımıza yönelik bu gayrı ahlaki ve gayri hukuki durumların tespiti ve ortadan kaldırılması için gerekli tüm adımların atılmasını bekliyor, meslek odamıza ve hekim camiasına gelişmelerle ilgili bilgi verilmesini önemle bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Taner GÖREN
İstanbul Tabip Odası
Başkanı

Ekler :

- 1- Mahkeme yazılarından örnekler.
- 2- Meslek odamızca hazırlanan rapor.
- 3- Meslek odamızın basın açıklaması metni ve sağlık kuruluşları listesi.

Adres

Türkocağı Cad.

No 17, Kat 2-3

34440 Cağaloğlu

İstanbul

Telefon

(0 212) 514 02 92

(3 hat)

Faks

(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası

Bürosu

Rıhtım Cad.

Mısakı Milli Sk.

İdil Han, No 4, Kat 3

34714 Kadıköy

İstanbul

Telefon

(0 216) 349 73 04

Web

www.istabip.org.tr

E-Posta

istabip@istabip.org.tr

